

Řešení interiéru a exteriéru speciálního dětského domova ve Zlíně

Ľubica Špániková

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav prostorového a produktového designu
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lubica ŠPÁNIKOVÁ**
Osobní číslo: **K09102**
Studijní program: **B 8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Prostorová tvorba**

Téma práce: **Řešení interiéru a exteriéru speciálního dětského domova ve Zlíně.**

Zásady pro vypracování:

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část práce:

- a) rešerše a analýza dané problematiky
- b) východiska vedoucí k návrhu praktické části práce
- c) průvodní zpráva popisující řešení praktické části práce
- d) Forma odevzdání: (bakaláři) min.20, (magistři) min 30 normostran
+ obrazová příloha, 2x A4 pevná vazba dle standardu UTB.

2. Praktická část práce:

- a) kresebné koncepční návrhy
- b) zpracování vybraného návrhu
- c) koncepce barevnosti, materiálového řešení a osvětlení
- d) technická a konstrukční dokumentace
- e) reprezentativní model
- f) Forma odevzdání: 2x A3 paré, plakáty 700/1000mm

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovc dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB,

**obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině,
rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii
v tiskovém rozlišení.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

Seznam doporučené literatury:

1) Časopisy:

Era. Era group, spol. s.r.o. ISSN 1213-6212

Detail. ISSN 1614-4600

El Croquis. ISSN 0212-5633

Architekt. Architekt OA s.r.o. ISSN 0862-7010

H.O.M.i.E. : design – architektura – elektronika – cestování. Praha: aheadmedia, 2008. ISSN 1802-758X

**2) Neufert Ernst. Navrhování staveb. Consultinvest international, 2000.
ISBN 80-191486-6-6**

**3) Lou Michel. Light: The Shape of Space. Designing with Space and Light.
John Wiley and Sons, 1995. ISBN 0471286184**

**4) László Moholy-Nagy. Od materiálu k architektuře: Triáda. Praha 2002.
ISBN 80-86138-29-1**

**5) Moran Nick. Světelný design: pro divadlo, koncerty, výstavy a živé akce.
nakl. [Praha]: Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci s Institutem
světelného designu, 2010. ISBN 978-80-7008-246-1**

6) Tony Morgan. Visual merchandising. Lawrence King 2008. ISBN 978-1856695398

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. arch. Michael Klang, CSc.

Ústav prostorového a produktového designu

Datum zadání bakalářské práce:

15. února 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

18. května 2012

Ve Zlíně dne 8. března 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

MgA. Petr Stanický, MFA
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně

16. 3. 2012

Kubica Španiková Štěpánka
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požít na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

V mojej bakalárskej práci riešim interiér a exteriér špeciálneho Detského domova v Zlíne. V tomto domove žijú deti z mentálnym postihnutím v dvoch rodinných skupinách, so svojimi vychovávateľmi.

Snahou návrhu je dispozičné riešenie daného priestoru tak, aby slúžili lepšiemu rozvoju mentálne postihnutých detí. V chodbe si môžu rozvíjať svoju kreativitu a hravosť. V záhrade na nich čaká množstvo ručných prác, spoznávanie prírody, zvierat. Tieto všetky činnosti im majú pomôcť pri správnej integrácii do spoločnosti. Hravým spôsobom nadobudnú väčšiu samostatnosť a tak sa im uľahčí život v spoločnosti.

Navrhované miesta chcem čo najviac priblížiť deťom, používam pestrú farebnosť a prírodné materiály.

Kľúčová slova: detský domov, priestor, chodba, záhrada, integrácia

ABSTRACT

In my bachelor thesis I deal with the interior and exterior of special children's home in Zlin. This home is occupied by two family groups with mentally disabled children and their caretakers.

The effort of the proposal is the layout of given space in the way that could serve for better development of mentally disabled children. In the hallway they can develop their creativity and playfulness. In the garden awaits for them a lot of handicrafts, nature and animals recognition. All these activities should help them to properly integrate into society. In the playful way they will gain bigger independence and so their life within the society will be easier. I would like to bring these sites as close to the children as possible therefore I use various colours and natural materials.

Keywords: children's home, space, hallway, garden, integration

Prehlásenie

Prehlasujem, že odovzdaná verzia bakalárskej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

Dňa 16.5.2012

Lubica Špániková

PodĎakovanie

Ďakujem vedúcemu práce Ing. Arch. Michaelovi Klangovi, CSc. za prínosné podnety a konzultácie počas priebehu práce. Ďalej chcem poĎakovať mojej rodine za podporu a všetkým, ktorí mi akokoľvek pomohli pri riešení technických problémov.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 LOKALITA	12
2 REŠERŠ K SPRACOVANEJ TÉME	13
2.1 CHARAKTERISTIKA RIEŠENÉHO DOMOVA	13
2.2 CHARAKTERISTIKA OBYVATELOV DOMOVA	15
2.2.1 Kto sú ľudia s mentálnym postihnutím?	16
3 PROBLÉMOVÉ ČASTI RIEŠENÉHO PRIESTORU	17
3.1 PROBLEMATIKA CHODBY	17
3.2 PROBLEMATIKA ZÁHRADY	19
II PRAKTICKÁ ČASŤ	21
4 CIELE PRAKTICKEJ ČASTI PRÁCE	22
5 POPIS VÝSLEDNÉHO NÁVRHU	24
5.1 NÁVRH CHODBY	24
5.1.1 Zrkadlo	26
5.1.2 Rastliny	26
5.1.3 Osvetlenie.....	27
5.2 NÁVRH ZÁHRADY	28
5.2.1 Altánok	28
5.2.2 Pergola.....	30
5.2.3 Kvetináč	31
5.2.4 Pracovný stôl	31
5.2.5 Kuchynský pult	33
5.2.6 Záhradný gril	34
5.2.7 Sedenie	35
5.2.8 Ochrana drevených častí	36
5.2.9 Trampolína	37
5.2.10 Záhradný hlavolam.....	38
5.2.11 Chov králikov	38
5.2.12 Vtáčie krmítka	41
5.2.13 Domčeky pre hmyz	42
5.2.14 Chodníky	43
5.2.15 Zeleň v záhrade	43
ZÁVER	46
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	47

ÚVOD

Na úvod práce by som chcela priblížiť riešené miesto a problematiku, ktorej som sa venovala. Práca je zameraná na dispozičné zmeny v priestoroch budovy a príľahlej záhrady špeciálneho Detského domova v lokalite Lazy V v Zlíne. V práci je zahrnutý opis konkrétneho domova, ako jeho funkcia tak aj jeho vzhľad. Stručne približujem problematiku mentálne postihnutých obyvateľov domova a snažím sa poukázať na prepojenie života detí v tomto domove a navrhovaného riešenia zmien v objekte. Pri skúmaní problematiky mentálneho postihnutia a zo stretnutia s niektorými deťmi z domova som si vytvorila predstavu miesta pre týchto obyvateľov. Túto predstavu sa snažím v návrhu vytvoriť, spolu s tým však rešpektovať požiadavky investora na daný priestor a finančnú situáciu.

Nie každý máme rovnaké možnosti, schopnosti, radosti. Sú tu ľudia, deti, ktoré nemajú vždy všetko jednoduché, potrebujú väčšiu starostlivosť, pomoc a trpezlivý prístup.

Všetko čo sa učia im pomáha v lepšom zapojení sa do spoločnosti. Tento proces socializácie je deťom predkladaný hravou formou, ktorá im prirodzene pomáha vo vývoji. Všetky navrhované časti smerujú k tomuto cieľu.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 LOKALITA

Detský domov so špeciálnou základnou školou sa nachádza na ulici Lazy V, v Zlíne. Je to kludná lokalita so zástavbou rodinných domov na okraji mesta. Pozemok orientovaný na sever je pod lesom a poskytuje ticho a súkromie. V susedstve domova je veterinárna klinika, garáže a ďalšie domy a vilky premenené na detské domovy (napr. Lazy I.).

Názov inštitúcie, sídlo školy:

Detský domov, Materská škola, Základná škola a Praktická škola
Lazy 3695
760 01 Zlín

Riešené časti

Vnútorň priestor/ interiér- dve identické chodby Detského domova
Vonkajší priestor/ exteriér- časť záhrady Detského domova

Obr.1. Pohľad na pozemok Detského domova, Lazy V

2 REŠERŠ K SPRACOVANEJ TĚME

V rešerši sa nachádza charakteristika Detského domova, jeho lokality, aktuálneho stavu ako aj jeho obyvateľov. Vidím potrebu na začiatok opísať deti žijúce v domove a ich postihnutie, pre lepšie pochopenie problematiky, pretože dané miesto má slúžiť práve týmto deťom.

2.1 Charakteristika riešeného domova

„Náš detský domov má tradíciu v liečbe detí s mentálnym postihnutím, u nich bola nariadená ústavná výchova, viac ako 45 rokov. Aj keď v názve našej inštitúcie sa objavuje až v roku 2004. Na konci roku 2009 sa naše deti premiestnili do dlho očakávanej novej budovy. Detský domov je samostatná dvojposchodová budova, ktorá sa nachádza v rozľahlej záhrade v areáli inštitúcie v kludnej časti mesta. Súčasťou záhrady je detské ihrisko s umelým povrchom, preliezačkami, vonkajším bazénom a pieskoviskom. Okolie je tvorené krásnym lesom, centrum mesta je neďaleko.

Nový domov je pre deti a všetkých tých, ktorí sa o ne starajú, nepochybne veľká zmena k lepšiemu. Deti tak konečne majú dostatok svojho vlastného priestoru a v novom domove sa naozaj cítia ako doma. Budova má dve samostatné bytové jednotky, z nich prízemná časť je prispôbená imobilným deťom. Domov je koncipovaný ako domov rodinného typu s dvoma rodinnými skupinami, v každej rodinnej skupine žije 8 detí s nariadenou ústavnou výchovou vo veku od 6 do 18 rokov, prípadne až do ukončenia povinnej školskej dochádzky. V každej rodinnej skupine žijú deti rôzneho pohlavia, veku, zdravotného postihnutia a stupňa mentálnej retardácie. Kapacita domova je 16 detí...“[1]

„Spoločným priestorom každej rodinnej skupiny je obývacia izba s kuchynkou. Je to jedna veľká miestnosť, ktorá je čiastočne oddelená skrinkami a panelom, na ktorom sa nachádza televízia. Súčasťou miestnosti je sedacia súprava s konferenčným stolíkom, pod ktorým je priestranný koberec. Ten deti často využívajú ako mäkké posedenia pri sledovaní televízie alebo pri skladaní stavebnice. Každá obývacia izba má rovnaké zariadenie, odlišujú sa iba farebne a v inom usporiadaní kuchynských liniek. V prvom poschodí je kuchyňa prispôbená imobilným deťom a vzhľadom k tomu, že je v prízemí, je z nej možnosť prejsť francúzskymi oknami von priamo na záhradu. Druhé poschodie má pre zmenu veľký balkón, ktorý sa využíva hlavne v letnom období. V kúte obývačky je písací stôl s počítačom a lampičkou.

V kuchynskej časti obývačky je kuchynská linka s dvomi jedálnymi stolmi a osem stoličiek. Kuchyňa je využívaná hlavne k tomu, aby sa deti naučili správneho stolovania a domácim pracovným činnostiam- pripravovať jednoduché pokrmy, ukladať potraviny do chladničky, umývať riad, skladať riad do umývačky, prestrieť stôl...“[3]

„S deťmi pracuje stály odborný personál vychovávateľov, denných a nočných pracovníkov sociálnej starostlivosti- „tiet a strýkov“, ktorí sa komplexne starajú o deti. Počas týždňa chodia deti do školy a v popoludňajších hodinách majú možnosť realizovať svoje potreby a schopnosti v širokej škále pravidelných športových, umeleckých a inak zamera- ných krúžkov. Víkendy sa snažia vychovatelia s deťmi prispôbiť štandardne fungujú- cim rodinám. Deti majú veľa osobného voľna a priestor pre svoju vlastnú realizáciu, na druhej strane, ale musia zvládnuť základné zodpovednosti a dodržiavať určité pravidlá. Pokiaľ počasie aspoň trošku dovoľí, trávajú deti prevažnú väčšinu času vonku- či už na pieskovisku, v záhrade, na preliezačkách, na športovom ihrisku, v bazéne, na prechádzke v meste alebo inde...

Vďaka finančným príspevkom, ktorými nás zahrňujú naši štedrý sponzori, jazdia deti celoročne na rôzne denné, víkendové i týždenné akcie a pobyty, na ktorých si zakaž- dým odpočinú, načerpajú nové sily, odnesú si množstvo zážitkov, skúseností a spoznajú nových priateľov.“ [3]

Obr.2. Pohľad na budovu domova, S-Z

Obr.3. Pohľad na budovu domova, Z

2.2 Charakteristika obyvatel'ov domova

„Marie Montessori- uznávaný odborník vo výchove a vzdelávaní detí, propagoval, že dieťa je tvorcom seba samého, a preto hovorí:

„Pomôž mi, aby som to dokázal sám!“

Jej motto je východiskom pre všetkých pracovníkov Detského domova, Materskej školy, Základnej školy a Praktickej školy Zlín, Lazy.

„Snažíme sa našich žiakov vybaviť schopnosťami a zručnosťami, ktoré im umožnia zapojiť sa do spoločnosti tak, aby boli čo najmenej závislí na svojich rodičoch, vychovávateľoch a tak aj celej spoločnosti. Do inštitúcie sú primaný žiaci so všetkými stupňami mentálneho postihnutia, žiaci s kombináciou postihnutí a žiaci s poruchami autistického spektra od 5 do 19 rokov.“ [1]

Deti v domove potrebujú špeciálnu starostlivosť, pretože trpia duševnou zaostalosťou teda mentálnou retardáciou.

„Za mentálnu retardáciu sa pokladá zastavenie alebo nedokončenie vývinu intelektu. Porucha sa prejavuje počas vývinovej periódy a charakterizuje ju najmä poškodenie schopností patriacich k celkovej úrovni inteligencie, t. j. poznávacích, jazykových, pohybových a sociálnych schopností. Retardácia sa vyskytuje s inými psychickými či somatickými poruchami alebo bez nich. Stupne duševnej zaostalosti sa zvyčajne hodnotia štandardnými intelligenčnými testami. Niekedy sa dopĺňajú stupnicami hodnotiacimi sociálnu adaptáciu v danom prostredí. Takéto hodnotenie umožňuje približné stanovenie stupňa duševnej zaostalosti. Diagnóza bude závisieť od celkového zhodnotenia intelektuálnych funkcií skúseným diagnostikom. Intelektuálne schopnosti a sociálna adaptácia sa môžu časom meniť, a akokoľvek nízke, môžu sa zlepšiť vplyvom nácviku alebo rehabilitácie. Diagnóza by sa mala stanoviť na základe súčasnej úrovne funkcie.“ [4]

Obr.4. Výtvarné práce detí z domova

2.2.1 Kto sú ľudia s mentálnym postihnutím?

„Mentálne postihnutie je trvalý, no nie nemenný stav. Je to dynamický proces v určitom vývine, ktorý možno ovplyvňovať...“

Ľudia s mentálnym postihnutím sú veľmi rôznorodou skupinou, spravidla v určitých veciach potrebujú viac podpory než ľudia bez postihnutia, avšak aj miera podpory sa líši od človeka k človeku. Ku každému je potrebné pristupovať individuálne.

Vo všeobecnosti však môžeme povedať, že ľudia s mentálnym postihnutím túžia rovnako ako ostatní členovia spoločnosti po rešpekte, uznaní, po sebarealizácii, chcú mať zaujímavú prácu, ktorá ich baví, chcú sa vzdelávať, mať partnera a mnoho priateľov, bývať so svojimi blízkymi, tráviť voľný čas podľa svojich predstáv, jednoducho „žiť“ taký celkom normálny život.“ [6]

Citujem:

Stupne socializácie

- 1.stupeň - integrácia - úplne zapojenie MP jedinca , je nezávislý a samostatný
- 2.stupeň - adaptácia - prispôsobenie za určitých okolnosti(nie je samostatný)
- 3.stupeň - utilita - za pomoci iných napr. urobí prácu
- 4.stupeň - inferiorita - neschopnosť do pracovného zaradenia tzv. "nepoužiteľný"

Metódy špeciálnej pedagogiky

- reedukácia -opakovaná výchova, súhrn špeciálnych pedagogických postupov, ktorými sa zlepšuje alebo zdokonaľuje výkon v postihnutej oblasti
- kompenzácia - náhradná výkonnosť iných funkcií
- rehabilitácia -zameriava sa na jeho porušené sociálne vzťahy

Špecifické poruchy učenia

- dyslexia - porucha čítania
- dyskalkúlia - porucha matematických úkonov
- dysgrafia - porucha písania písmen a čísl
- dyslalia - porucha reči - zámena hlások
- dysortografia - porucha v oblasti používania /aplikovania/ gramatických pravidiel
- dyspraxia - porucha praktických zručností
- dyspinxia - poruchy výtvarného prejavu
- dysmúzia - poruchy hudobného prejavu

Koniec citácie [5]

3 PROBLÉMOVÉ ČASTI RIEŠENÉHO PRIESTORU

3.1 Problematika chodby

V budove detského domova sa nad sebou nachádzajú dve identické chodby. Na každom poschodí žije jedna rodinná jednotka.

Budova je jednoduchá, pekná, čisto pôsobiaca novostavba. Taktiež izby detí a spoločenská miestnosť sú zariadené novým farebným nábytkom. Chodba pôsobí v rámci celej stavby domova ako najmenej farebná a umelecky dotvorená časť. Práve preto investor v návrhoch chcel chodbu oživiť a zmeniť jej farebnosť na oranžovú, žltú a svetlo zelenú. Funkčne sa má chodba využívať ako priestor na vystavovanie výtvarných prác detí, s obmenami, napríklad v priebehu ročných období.

Problematické časti v chodbe sú hlavne vo farebnosti, dĺžke chodby a množstve nepravidelne rozmiestnených dverí. Chodba pôsobí chladne, steny sú čisto biele bez dekorácií a dvere sú v striebornom prevedení. Je úzka a dlhá zakončená jedným oknom. Stropné svietidlá sú jednoduché kruhové, ktoré investor navrhuje zmeniť na podhl'ady. Ja vidím vhodnejšiu a lacnejšiu variantu v zmene typu nástenného svietidla za hravejšie a efektnejšie.

Obr.5. Fotografia súčasného stavu chodby

Obr.6 Fotografia súčasného stavu chodby

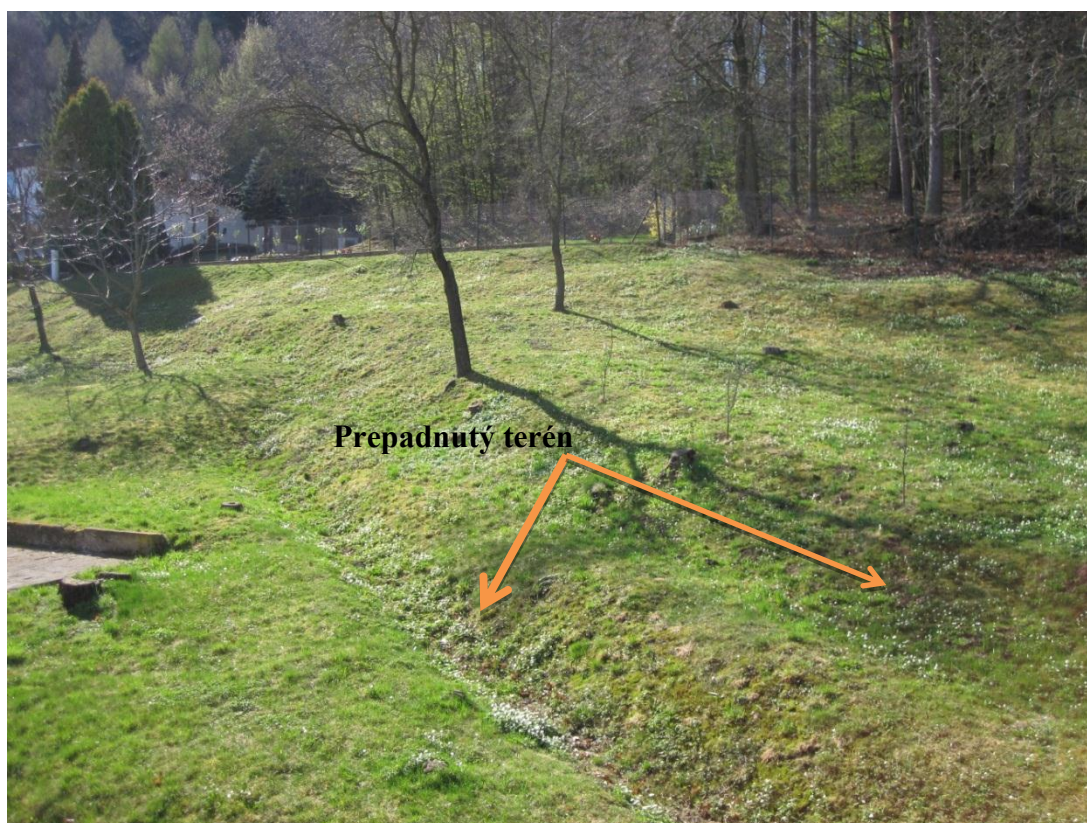
3.2 Problematika záhrady

Záhrada sa nachádza v tichej lokalite pod lesom, ktorého časť zasahuje do južnej strany záhrady. Riešená časť sa nachádza za budovou školy aj samotného detského domova. Je to veľká záhrada, dlhá s množstvom ovocných stromov. Orientácia záhrady je na sever. Zo západnej časti je vedená dlhá prístupová cesta. Z vrchnej časti záhrady je dobrý výhľad na mesto. Celá záhrada pôsobí na mňa príjemným dojmom, je na okrajovej časti krajského mesta Zlín a vytvára špecifickú, ničím nerušenú atmosféru.

Problematicky tu vidím strmý svah a na mnohých miestach je záhrada prepadnutá s nerovným terénom.

Nachádza sa tu betónový základ chaty, ku ktorému vedie schodisko so zábradlím. Investor chce v záhrade vytvoriť miesto pre relax, hry a ručné práce detí.

Počas mojej poslednej návštevy v záhrade už kvitli ovocné stromy a v tráve vo veľkom množstve prvosienky, myslím si, že toto miesto bude vhodné na vytvorenie „záhrady snov“ ako to navrhoval investor.

Obr.7. Fotografia súčasného stavu záhrady, nerovnosti terénu

Obr.8. Fotografie současného stavu záhrady - strmý svah

Rozpadnutý betónový základ chatky

Obr.9. Fotografie současného stavu záhrady, betónové základy

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

4 CIELE PRAKTICKEJ ČASTI PRÁCE

Už zadanie poukazuje na riešenie interiéru a aj exteriéru detského domova, teda aj celá práca je akoby rozdelená na dve časti a to chodbu a záhradu. Tieto miesta nie sú reálne prepojené a preto sa v mojej práci venujem osobitne týmto častiam, aj keď sa snažím vytvoriť prepojenie aspoň pomocou farebnosti a použitím niektorých príbuzných prvkov.

Pri riešení priestorov chodby som sa zamerala na vytvorenie výstavného systému pre uchytanie detských prác a denného plánu pre deti. Dekorácia na chodbe by mala byť neutrálna a v rámci ročných období rôzne tematicky premenlivá. Chodba tým že je úzka, dlhá a jednotvárna sa ešte viac opticky predlžuje. Teraz chodba slúži len ako miesto prechodu k izbám detí. Využitím stien a ich premenou na výstavný systém, by sa stala hravým a lákavým miestom.

Predstavujem si miesto spoločných stretnutí detí pri výstavách ako v galérii, organizované ukážky prác, tematicky menené dekorácie a kresby. Chcela by som chodbu preto tiež farebne oživiť a zmeniť svetidlá. Podlaha je svojim materiálom a vyhotovením kvalitná, ale farebne je nezaujímavá a mojim zámerom je zmeniť jej farebnosť. Dvere, sivo-striebornej farby nie je potreba meniť.

Pri navrhovaní danej časti záhrady som vychádzala z faktu, že tieto deti majú momentálne obmedzené možnosti pri pobyte v záhrade, nie je tu vhodné sedenie, chodníky ani pútavé miesto pre aktivity. Pri častejšom pobyte vonku, zbere plodov a starostlivosti o zvieratá, by nadobudli vhodné zručnosti a poznatky, ktoré by im ďalej pomáhali v správnom vývoji a integrácii do spoločnosti.

Pri riešení zmien vo vonkajšom priestore, v záhrade, mám v pláne vytvoriť lákavý priestor pre množstvo typov aktivít pre deti ako logické hry, hlavolamy, presádzanie kvetín, zber ovocia, sušenie bylín, chov a poznávanie zvierat, tvorivé aktivity, kreslenie. V aktuálnom stave záhrada poskytuje príjemné prostredie a plody ovocných stromov. Nie je tu moc miesta na sedenie a tým neláka k dlhšiemu pobytu vonku. Preto je tu potrebné vytvoriť priestor pre spomínané aktivity.

Ústredným miestom záhrady bude altánok so sedením a priestorom pre rôzne aktivity, ručné práce. Tým sa využije vybetónovaná plocha v záhrade, ktorá je základom ne-zrealizovanej záhradnej chatky. Toto miesto vytvorí podklad pre altánok.

Celá zahrada je v kopci a preto je pohyb po nej náročnejší, pozemok je nerovný a miestami prepadnutý. Nie sú tu vytvorené žiadne prístupové chodníky. Preto v mojej práci riešim aj tento problém. Tým záhradu priblížim a sprístupním, bude atraktívnejším miestom a „záhradou snov“ pre obyvateľov tohto domova.

5 POPIS VÝSLEDNÉHO NÁVRHU

5.1 Návrh chodby

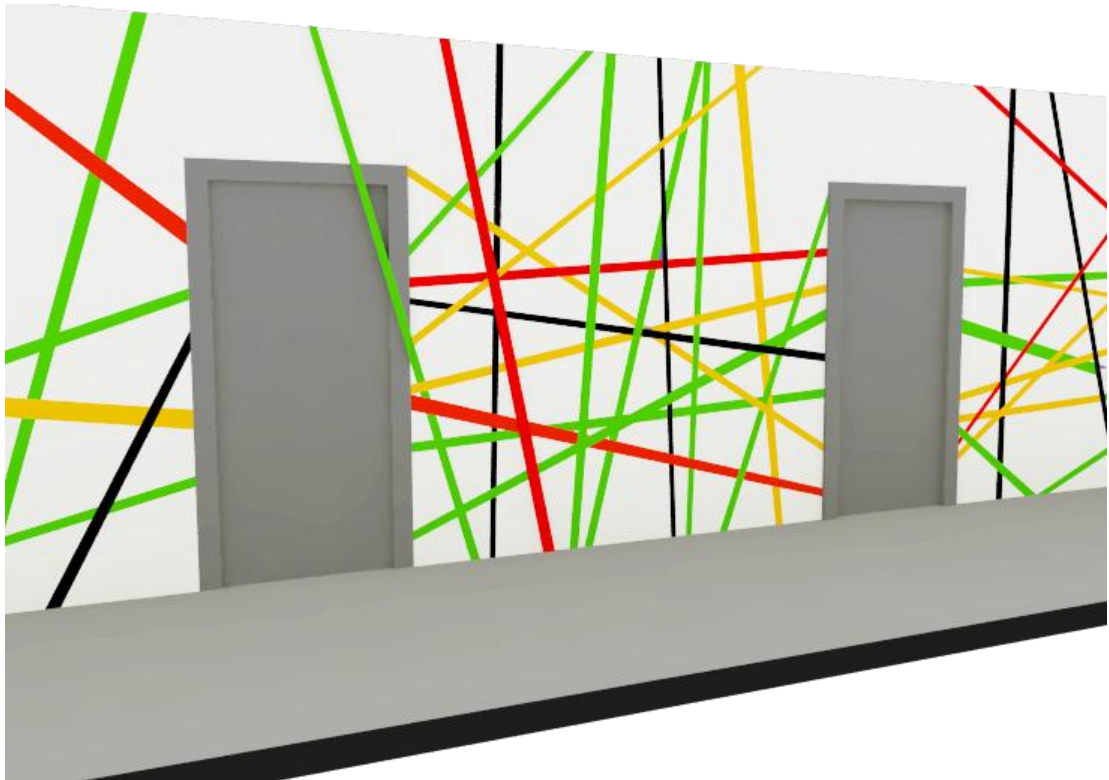
Vnútorný priestor- chodba. V chodbe domova riešim výstavný systém pre práce detí. „Dôležité je vytvárať prostredie, v ktorom sa môžu deti cítiť na seba pyšné a robiť veci na vysokej úrovni, preto, že to chcú, a nie pre to, že z toho budú mať zadosťučinenie rodičia. Ako náhle sa to stane súčasťou ich charakteru, lepšie sa neskôr sami dokážu motivovať. Pokiaľ chcete deti takto povzbudiť, dovoľte im, aby mali svoj priestor, kde si vystavia fotografie, umelecké diela, uznania, dobré vysvedčenia a iné podobné materiály.“

[15/ Str.51]

Mojim zámerom bolo vytvoriť priestor pre výstavu prác, tak aby sa deti cítili ako na prehliadke vlastnej výstavy v galérii. Každú osobitnú, tematickú inštaláciu môžu spoločne pripraviť a taktiež otvoriť spoločnou vernisážou. Tým sa chodba stane miestom diaľnia výstaviek a zapojí sa do detského domova ako plnohodnotne využitý priestor.

Po naštudovaní problematiky zdravotného stavu detí som vedela, že chcem navrhnúť výstavnú plochu tak, aby deti nemuseli používať drobné časti ako sú špendlíky a magnetky, ktoré by im mohli spôsobovať ťažkosti pri uchytení alebo by sa rýchlo stratili. Pri hľadaní vhodného návrhu som rozmyšľala nad spôsob uchytenia výkresov pomocou rohov. Inšpirovala som sa starými fotoalbumami, ktoré prichytávali fotografie pomocou zásuvných rohov na okrajoch fotografií. Podobné rohy som chcela umiestniť na stenu chodby. Problematické bolo však uchytenie, keďže každý roh by musel mať samostatné upevnenie o stenu a týchto častí by muselo byť veľké množstvo. V tomto prípade by sa stena ťažko udržiavala. Ďalej som vedela, že pomocou opakovania prvkov, rastrovania vytvorím plochu na uchytenie prác. A to bolo druhým východiskom mojej práce. Na stenu som navrhla sieť z hrubých pásov a v kríženíach som získala požadovaný efekt „zásuvných rohov“.

Výsledný návrh je viac „rozohraná“ verzia pôvodnej pravidelnej štvorcovej siete. Skladá sa z pevných tkaných popruhových pásov uchytených na lištovej konštrukcii. Pásky sú v krížení prešité a vytvárajú tak pevnú sieť z „rohami“ na uchytenie detských výkresov.

Obr.10. Návrh výstavného systému - vizualizácia

Lišty sú upevnené tesne pod stropom, dole siahajú k podlahe a po stranách kopírujú futrá dverí. Sú ľahko snímateľné a preto poskytujú dobrý prístup v prípade údržby steny.

Farebne som podkladovú stenu za výstavným systémom navrhla bielu. Celá chodba je dlhá a úzka a preto som nechcela chodbu ešte viac stmaviť. Farebné pásy vytvoria hravú farebnosť pred povrchom steny a „cikcakovým“ usporiadaním rozbijú prílišnú lineárnosť chodby. Pásy v mojom návrhu som použila jasne zelenej, červenej a žltej farby v kombinácií z čiernou. Čierne popruhy sú široké 30mm, ostatné farby v šírke popruhu 50mm. Niektoré z pásov plynule pokračujú zo stien na strop a vytvárajú závesný pás na upevnenie ďalšej dekorácie (vystrihnuté práce detí ako listy, vločky, kvety). Celý systém je veľmi pestrý, farebný a poskytuje obrovské množstvo variant uchytenia výkresov. Hravo a tvorivo ho môžu deti počas roka využívať. Tematicky je možné meniť výzdobu a dekorácie.

Na uchytenie predmetov či doplnkov ako je napr. sušené lístie, kvety a podobne, sa použijú kolíky, ktoré sa môžu podľa potreby tematicky dekorovať.

5.1.1 Zrkadlo

Zrkadlo v chodbe sa nachádza na začiatku, na pravej strane vstupu.

„Zrkadlo v dome vám pomôže presmerovať a udržiavať tok energie. Sú ideálne v miestnostiach, ktoré sú tmavé, malé alebo úzke. Vyhýbajte sa takej polohe zrkadiel, kedy sú umiestnené priamo proti dverám, oknu alebo inému zrkadlu.“ [15/Str.20]

„Vždy skúste radšej použiť jedno veľké zrkadlo než niekoľko zrkadiel vedľa seba alebo zrkadlové obkladačky, pretože odraz obrazu sa zdá rozložený a atmosféra menej harmonická...Veľké zrkadlo vzbudzuje dojem, že miestnosť je omnoho väčšia. Ideálna veľkosť zrkadla by mala byť od podlahy až po strop.“ [15/Str.44]

Zrkadlo bez rámu som navrhla na celú plochu steny, od vstupných dverí po vstup do obývacej izby. Opticky zväčší priestor a chodba nebude pôsobiť hneď od vstupu tak úzko, ako „tubus“.

5.1.2 Rastliny

V chodbe sa nachádzajú črepníkové rastliny, položené na okennom parapete. Navrhla som spestriť roh chodby pri okne rastlinami vo vysokom kvetináči. Je tu slnečné prostredie, ktoré je jediným vhodným miestom na pestovanie rastlín v tejto chodbe, preto som súčasne rastliny doplnila o samostatne stojaci kvetináč s rastlinou zvanou „Tučnolist“ (Crassula ovata). Táto izbová rastlina je vhodná do prostredia s deťmi, má mäkké okrúhle listy, je nenáročná na zalievanie a starostlivosť, ľahko sa rozmnožuje. Kvetináč je vysoký pevný z prírodného materiálu. Je vhodný k deťom, stabilný, neprevrhne sa.

Obr.11. Navrhovaný kvetináč do chodby

5.1.3 Osvetlenie

Každá výstava je vždy osvetlená a to nemôže chýbať ani v „detskej chodbovej galérii“. Pri výbere osvetlenia som hľadala vhodné stropné svietidlo, také aby umocnilo atmosféru výstavného priestoru.

„Elektrické osvetlenie, aj keď nie je tak prirodzené ako denné svetlo alebo svetlo sviečky, dodáva miestnosti energiu. Napríklad svietidlo obrátené smerom hore vytvára pocit vyššieho stropu. Nepriame osvetlenie je mäkké, priame bodové alebo halogénovými svietidlami vytvárajú jasnú vzrušujúcu atmosféru... „ [15/Str.21]

Na chodbe je momentálne 5 svietidiel, ktoré by sa nahradili vybraným typom svietidla. Vybrala som stropné svietidlo LEDINO. Je to úsporné, LED osvetlenie na koľajnicovom systéme umiestnené namieste súčasného osvetlenia chodby. Má nastaviteľnú intenzitu osvetlenia a pohyblivú hlavicu svietidla. Hliníkové svietidlo sivej farby je dlhé 90,3 cm.

„Svietidlá Ledino predstavujú najnovšiu generáciu diód LED s teplým bielym svetlom, ktoré dosahuje farebnú teplotu 2700 kelvinov. Výnimočne dlhá prevádzková doba . Úspora až 80 % energie.“ [14]

Obr.12. Navrhované osvetlenie chodby - LEDINO

5.2 Návrh záhrady

V záhrade som navrhla miesto na sedenie a grilovanie- altánok, umiestnila som tu požadovanú trampolínu, chov králikov, vtáčie krmítka, domčeky pre hmyz a vytvorila som prístupové chodníky k jednotlivým miestam záhrady.

5.2.1 Altánok

Z južnej časti budovy je prístup k záhrade, cez malú terasu pri budove sa dostaneme k schodisku vedúcemu k vymurovanému základu chaty v záhrade. Schodisko je široké 1100 mm, s kovovým zábradlím na oboch stranách. Tu som navrhla nanovo zreparovať schodisko, ktoré bude betónové z nášľapnými plochami obloženými dlaždicami (rovnakého typu ako na podlahe altánku).

Na betónovom základe rozmerov 6470x4900 mm, som navrhla krytý altánok, ktorý obsahuje pracovný stôl, kvetináč na rastliny, kuchynský pult s grilom a sedenie so stolom.

K altánku sa prichádza z ľavej strany- východnej. Plocha altánku je vyvýšená o 170 mm. Betónový základ záhradnej chaty je celý rozpadnutý na povrchu. Je potrebné preto obnoviť túto plochu, ktorá má slúžiť ako altánok. Vybraná podlaha nepôsobí tak surovo a tvrdo ako čistý betón, ktorý som mala pôvodne v pláne tu umiestniť. Je vhodnejšia do prostredia z deťmi, príjemnejšie pôsobí pri chôdzi a tlmí dopady.

Celý povrch rozbitého betónového základu sa nanovo vyleje vrstvou betónu(4-7mm hrubou vrstvou), vystuží sa „kary“ rohožou. Pre odtekanie vody sa plocha vypsáduje(1-2%). Na povrch sa položí navrhovaná podlaha.

Obr.13. Dlaždicový systém

„Rýchly zásuvný systém, vhodný na balkón, terasu, záhradnú cestičku či kúpeľňu alebo pivnicu. Jednoduchá manipulácia zásuvnému systému!

Vhodné aj pre všetkých „ne kutilov“!

12 podlahových dlaždíc z nenáročnej umelej hmoty, individuálne možnosť prirezať, vode odolné a priepustné.“ [7]

Obr.14. Návrh altánku - vizualizácia

5.2.2 Pergola

Altánok som navrhla zastrešiť pergolou. Keďže finančné zdroje Detského domova sú závislé na sponzorských daroch, pergola je prvok, ktorý sa môže realizovať aj s časovým odstup, podľa množstva financií. Celý projekt nemusí byť realizovaný naraz, ale každý rok sa môže pridať nový prvok.

Pergola „Pratic“ má drevenú nosnú časť a pohyblivú posuvnú strechu, ktorá je tvorená špeciálnou zosilnenou nepremokavou textíliou, vystuženú priečnymi hliníkovými profilmi. Pohyb strechy vo vodiacich profiloch je manuálne. Varianta s elektromotorom je drahšia a preto som zvolila manuálne posúvanie.

„Vďaka premyslenej konštrukcii a prvotriednym materiálom vykazujú pohyblivé pergoly „Pratic“ bezkonkurenčnú pevnosť a odolnosť aj pri silnom vetre a daždi.“[8]

Obr.15. Navrhovaná pergola - PRATIC WOOD

5.2.3 Kvetináč

Na ľavej strane vstupu do altánku sa nachádza vysoký drevený kvetináč , ktorý má vo vrchnej časti zapustené miesto na uloženie menších kvetináčov. Nenavrhovala som v kvetináči stálu výsadbu, priamo do hlíny, ale zvolila som variantu z možnosťou výmeny rastlín v osobitných kvetináčoch. Tým sa zabezpečí aj ľahká manipulácia kvetín pri presádzaní a starostlivosti o kvety. Deti si môžu rôzne rozdeliť rastliny o ktoré sa stará napr. daná skupinka a pri práci s nimi ľahšie pracovať. Kvetináč má smrekové drevené obloženie.

5.2.4 Pracovný stôl

Zo strany altánku je v kvetináči plocha na výklopný pracovný stôl. Najskôr som zvolila stôl z dreva, no pre menšiu hmotnosť a ľahšie vyklápanie som ako materiál stolu zvolila Dibond. Výhody dibondového stola sú v jeho nízkej hmotnosti, jednoduchej údržbe a farebnej stálosti. Stôl má slúžiť ako miesto práce z rastlinami, ich výsadbu a starostlivosť. Hladký povrch zabezpečí, že v prípade zaklopenia stola sa počas vlhka nebude jeho povrch ničiť, drevo by udržiavalo vlhkosť a v časti zaklopanej do veľkého kvetináča, by sa poškodzovalo. Stôl sa po vyklopení zaistí podpornými kovovými vzperami. Dve vzpery sú umiestnené po stranách stola a jedna zabezpečuje stabilitu stola v strednej časti. Na kvetináč nadväzuje systém, ktorý som pri riešení chodby domova, použila ako výstavný systém na práce detí. Tento prvok som zvolila na prepojenie vonkajšieho a vnútorného prostredia, deti budú teda vedieť, že tento prvok slúži na vešanie. V altánku má táto sieť farebných pásov slúžiť na uchytávanie ťahavých rastlín a ako miesto vhodné pre zavesenie sušených bylín. Sieť na rastliny je upevnená o vnútornú stranu kvetináča, na boku o nosnú časť pergoly a siaha až po vrchnú časť altánku.

Obr.16. Návrh pracovného stola - vizualizácia

5.2.5 Kuchynský pult

Na stranu kvetináča sa napája vonkajší kuchynský pult a vytvárajú spolu tvar písma „L“. Kuchynský pult slúži ako miesto prípravy jedenia a pitia v čase letných mesiacov, poprípade miesto práce z úrodou v záhrade ako je príprava sušených plodov. Deti sa môžu zapájať pri krájaní zeleniny, ovocia a príprave jednoduchých pokrmov. Nadobudnú tu užitočné zručnosti a zároveň strávia čas vonku. Je to vonkajšia kuchynka z jednoduchým a praktickým vybavením. Nie je tu elektrická ani vodovodná prípojka. Kuchynský pult neslúži, a ani nie je tak vybavený, ako bežná kuchyňa vo vnútri.

Pracovná doska kuchynského pultu je z kameňa (hrúbky 30mm) je upevnená na kovovej konštrukcii. Kamennú dosku som zvolila kvôli prítomnosti grilu v kuchynskom pulte. V spodnej časti sa nachádzajú úložné priestory uzatvárateľné pomocou posuvných dvierok. Pôvodne som navrhovala drevené dvierka. Vo výslednom riešení som však použila materiál DIBOND (hrúbky 60mm), tento panel je vhodný na farebnú potlač dekoru, ktorý som navrhla na spestrenie dvierok. Na uchytenie dvierok slúžia vyfrézované otvory v DIBOND doske. Drevený nosný rám na dvierkach zabezpečuje aby sa doska nekrútila v priebehu dlhodobého časového horizontu.

„Panely DIBOND tvorí obojstranný hliníkový plášť v hrúbke 0,3 mm a polyetylénové jadro (LDPE) v rôznych hrúbkach...

Ľahší ako hliník, pevnejší než oceľ V čom je DIBOND neprekonateľný – to je predovšetkým kombinácia vynikajúcich mechanických vlastností (predovšetkým vysokej pevnosti a nízkej hmotnosti), dobrej tvarovateľnosti a opracovateľnosti bez nárokov na špeciálne technológie a priaznivá cena...

Panely DIBOND sú určené ako pre interiérové, tak aj exteriérové aplikácie. Je možné ich vrstviť, používať pre svetelnú reklamu, ale aj na stavebné či dekoratívne účely v architektúre. Univerzalitu tohto materiálu zabezpečuje jeho ľahká opracovateľnosť. Je možné ho deliť rezaním nielen na formátovacích pilách, ale aj bežným ručným náradím, prípadne ho strihať. Takisto je možné z neho vysekávať či vyrezávať rôzne tvary, ohýbať, vŕtať, nitovať, skrutkovať, zvärať či lepiť. Je možné ho potláčať sieťotlačou či digitálnou tlačou (na flatbed zariadeniach), polepovať samolepiacimi fóliami či farbiť, resp. lakovat’.[9]

5.2.6 Záhradný gril

V požiadavkách investora bol aj záhradný gril. Slnéčné teplé mesiace spríjemnené grilovaním, upevňovanie kolektívu, pobyt na čerstvom vzduchu v tejto krásnej záhrade, to všetko naznačuje, že gril do tohto prostredia aj naozaj patrí. Preto v mojom návrhu som ho použila. Elektrická prípojka nie je privedená do záhrady a preto tu nemôžem umiestiť elektrický gril. Pri výbere vhodného grilu do tejto záhrady som zvažovala gril na drevené uhlie a plynový gril. Je umiestnený v kuchynskom pulte, čo znamená aj v blízkosti sedenia, preto gril na drevené uhlie by nebol vhodný kvôli dymu z pahreby.

Od ostatnej plochy kuchynského pultu je oddelený kamenným obložením. Toto obloženie chráni okolité časti pultu a slúži ako tepelná izolácia.

Aby v letných mesiacoch bol pobyt vonku príjemný, kuchynský pult obsahuje miesto na uskladnenie prenosnej chladničky.

Obr.18. Kuchynský pult s grilom - vizualizácia

5.2.7 Sedenie

Plynule na kuchynský pult nadväzuje sedenie. Pre lepší prístup k sedeniu a bezpečnosť detí je roh kuchynského pultu šikmo skosený. Sedenie pozostáva z troch variant a poskytuje miesto až pre 20 ľudí.

Rohové sedenie prechádza od kuchynského pultu až na pravú- západnú stranu altánku. Na pravej strane kopíruje celú dĺžku altánku. Rohové sedenie je lavicového typu, pevné, obložené smrekovým drevom. Poskytuje komfortné sedenie s operadlom. Jeho konštrukcia, tak ako v prípade pergoly a kuchynskej časti, je na kovových pätkách a zaizolovaná fóliou proti vlhkosti, zo strany svahu.

Cez pôdorys altánku vystupuje ďalší variant sedenia. Toto sedenie je výškovo na úrovni horného okraja opierky rohového sedenia. Je to plocha vytvorená predĺžením opierky sedenia. Vytvára alternatívne miesto na sedenie, ležanie alebo slnenie, nie je kryté pergolou. Plynule prechádza z rohového sedenia, materiálovo je rovnaké.

Okolo stola je ešte umiestnená jednoduchá lavica na sedenie s kovovým rámom obložená drevom, tak isto aj stôl.

Obr.18. Navrhované sedenie - vizualizácia

5.2.8 Ochrana drevených častí

„Konštrukčná ochrana dreva má mať vždy prednosť pred chemickou, dbá na odseparovanie dreva od materiálov, ktoré by mohli zvyšovať jeho vlhkosť vrátane ochrany pred kondenzovanou vodou v priamom kontakte s kovovými prvkami. Dobré konštrukčné riešenie podporuje voľné prúdenie vzduchu a vysušovanie povrchu dreva, zabezpečí rýchle odvedenie zrážkovej vody, bráni dlhodobému kontaktu dreva s vodou, jeho vlhnutiu, umožní vizuálnu kontrolu stavu povrchu dreva.“[10]

Drevené smrekové sedenie aj nosné časti altánku sa musia chrániť pred poškodením, ich konštrukcia je drevená na kovových podperách/ kotvách? , ktoré zdvihnú drevené časti od zeme a tak zabezpečia aby drevo neabsorbovalo vlhkosť a nezačalo sa od zeme znehodnocovať. Do kovovej podpery sa uchyť drevo a podpera sa zaleje do betónu. V mieste styku altánku a jeho častí z bočnými stranami svahu sa použijú vonkajšie izolačné fólie na odvodňovanie. Zabráni sa tak poškodzovaniu zariadenia altánku a jeho drevených častí vodou.

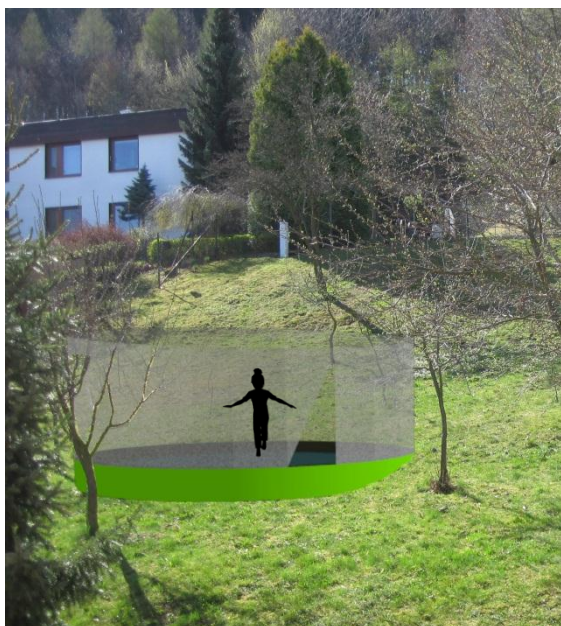
Obr.19. Kovové podpery

5.2.9 Trampolína

Prečo je trampolína vhodným prvkom pre aktivity detí z detského domova?

„Súčasť záhrady, športových stredísk, detských zábavných parkov, kúpalísk, kempov, hotelov, zoologických záhrad, a pod. Rehabilitačná pomôcka pre najrôznejší druh hendikepov /rečové poruchy, duševné poruchy/. Zábavnou formou zvyšujú kondíciu, koordináciu a motoriku človeka všetkých vekových kategórií. Trampolíny sú vyrobené z mobilnej oceľovej konštrukcie, ktorá tvorí pevný celok. Skákacia plachta je tvarovo stála, odolná proti všetkým poveternostným podmienkam. Je uchytená kvalitnými pozinkovanými oceľovými pružinami o oceľový rám konštrukcie. Oceľový rám trampolíny je chránený proti korózii pozinkovaním. Pružiny a ostatné časti konštrukcie, ktoré by mohli prísť do styku so skákajúcimi sú prekryté ochrannými matracmi. Ochranné matrace sú vyrobené z kvalitných materiálov tak, aby zabezpečili maximálnu bezpečnosť skákajúcim. Samozrejmosťou trampolín sú ochranné obvodové siete vyrobené z kvalitných materiálov.“ [11]

Trampolínu som umiestnila na ľavú stranu od altánku, vedie k nej prístupový chodník, tvorený nášľapnou časťou z dreveného hranolu. Trampolína je zapustená do zeme a plocha na skákanie je v úrovni povrchu. Terén záhrady je v mieste plánovaného umiestnenia trampolíny najrovnejší a tým, že sa spodná časť trampolíny zakope vyrovnajú sa všetky nerovnosti terénu.

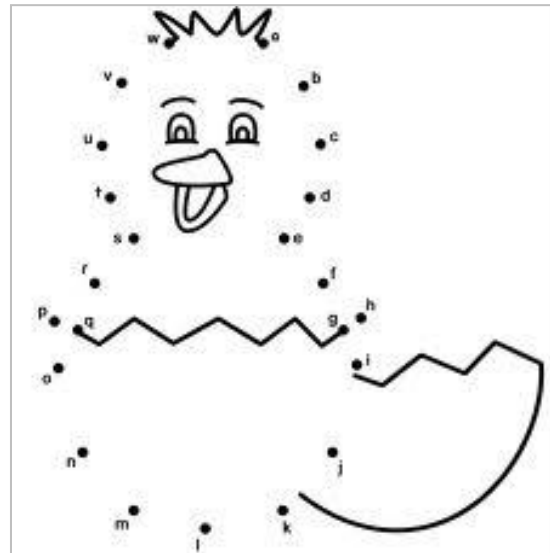

Obr.20. Navrhovaná trampolína, zakres do fotografie

5.2.10 Záhradný hlavolam

V mieste kúsok od trampolíny som navrhla hraciu plochu na kreatívne aktivity, ktoré budú pomáhať v rozvíjaní myslenia a kreativity.

Navrhla som stojacu tabuľu z dierkovaného plechu, ktorá slúži na uchytenie korkových uzáverov. Tak vzniknú body, a pomedzi ne sa natiahne motúz, ako na detských „dokresľovačkách“ (Obr.č.21). Pomocou korkových uzáverov sa vytvorí skupina bodov a po spojení motúzem vznikne obrázok. Na korkových uzáveroch budú čísla, ktoré povedú postupne k vytvoreniu obrázku. Časť obrázku, môže byť pripravená pre jednoduchšie pochopenie a deti doplnia zvyšnú časť. Tak tiež polka obrázku môže byť vytvorená a doplní sa zrkadlovým obrazom (motýľ, kvet, strom).

Obr.21. Dokresľovačka

5.2.11 Chov králikov

Riešená záhrada je veľká a poskytuje množstvo miesta. Popri altánku, trampolíne a ovocnému sadu, je tu ešte stále dost' miesta pre umiestnenie chovu králikov. Deti navštevujú canisterapiu je to „nová forma terapie, pri ktorej sa využíva pozitívne pôsobenie psa domáceho, a to či už na fyzickú, psychickú a sociálnu pohodu človeka. Pri tejto terapii ide o motiváciu k rehabilitácii a povzbudenie imunity prostredníctvom psychiky.“ [13]

„Cielené humánne-animálne interakcie pre zdravie človeka majú dlhšiu históriu, než by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Už v stredoveku bola v belgickom Geel zvieratá systematicky používaná na tieto účely. Na konci 18. storočia bolo súčasťou zmeny pohľadu na psychiatrické pacientov spoločnosťou Society of Friends v Anglicku aj využitie zvierat pre terapeutické potreby. Podobné aktivity sa uskutočnili v 19. storočia v Nemecku a ďalších krajinách. Búrlivým vývojom prešiel odbor zoorehabilitácie v 20. storočia a v súčasnosti sa koncipuje ako uznávaná metóda rehabilitácie osôb s handicapom v oblasti fyzickej, psychickej alebo sociálnej (vrátane detí s poruchami správania).“ [13]

Na tejto terapii sa stretávajú so psíkmi, týchto psíkov však nemajú vo svojom zariadení a dochádzajú za nimi. Chov králikov by vytvoril možnosť chovu vlastných králikov, ktoré by deti mali priamo vo svojom domove. Starostlivosťou o nich sa deti učia novým zručnostiam a schopnostiam. Cvičili by si zodpovednosť, starostlivosť. Všetky tieto zručnosti im ďalej napomáhajú v lepšom vývoji a zapájaní sa do spoločnosti.

Z príjazdovej cesty sa pomocou novovytvoreného chodníku, dostaneme ku králikom.

Králikáreň v tejto záhrade je umiestnená s orientáciou na východnú stranu. Umiestnenie králikov vyplynulo z prirodzených požiadaviek na chov králikov. „Pri výbere miesta je potrebné mať na pamäti, že králikovi vyhovuje suché prostredie s dostatkom čerstvého vzduchu, bez prievanu a veľkých výkyvov teploty vzduchu. V závislosti od miestnych podmienok treba králikáreň umiestniť do závetria s orientáciou prednej časti na východ alebo juhovýchod. Ak nie je možné takúto polohu dodržať, treba zabezpečiť ochranu pred priamym slnečným žiarením v letných mesiacoch a studeným vetrom v zime.“ [2]

Králikárne sú vytvorené z dreva a predné dvierka z pletiva. Obsahujú dve časti, prvú časť - chovnú a časť na uskladnenie potrebného náradia. Chovná časť je vybavená rampou, ktorá dovoľuje králikom prístup na trávu. Tento prístup sa dá v prípade potreby zatvoriť.

„Výhoda vonkajších králikární spočíva v tom, že ustajnené zvieratá sú celoročne pod priamym vplyvom klimatických podmienok, ktoré zlepšujú zdravotnú kondíciu králikov....

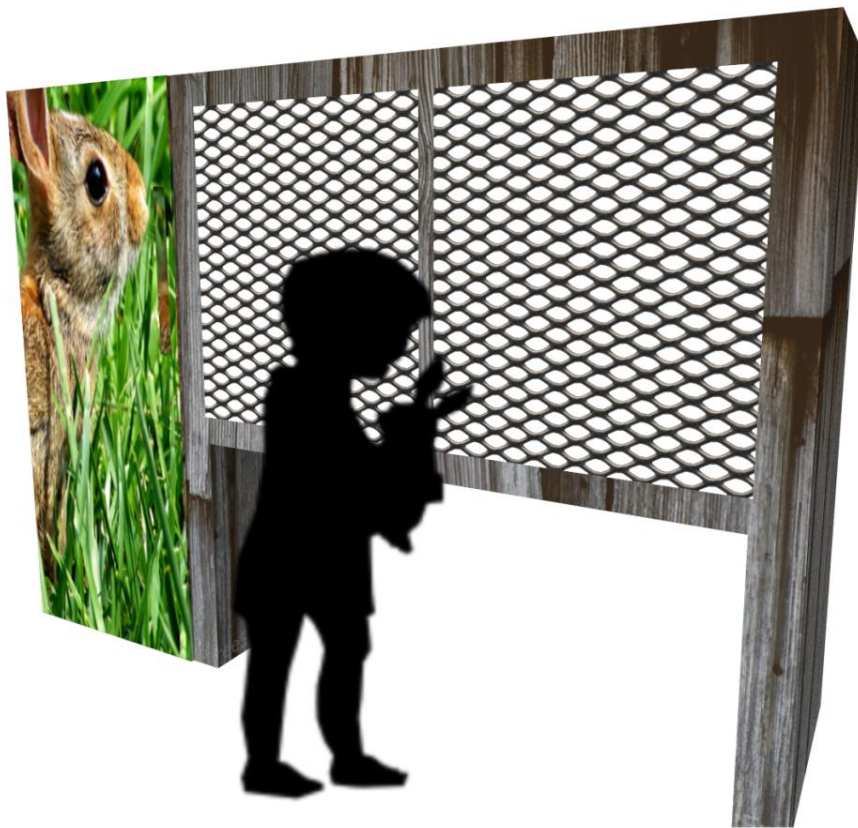
Najjednoduchšia králikáreň pozostáva z drevenej búdky s vnútorným priestorom približne 0,5 až 0,75 m². Podlaha je obyčajne dosková a umiestňuje sa na ňu podstielková vrstva zo slamy. Predné dvierka sú vyrobené z dreveného rámu a pletiva, cez ktoré sa vnútorný priestor vetrá a presvetľuje. Podľa usporiadania môžu byť tieto králikárne buď jednopodlažné alebo viacpodlažné.“ [2]

„Kŕmenie a napájanie má byť zabezpečené v masívnych kameninových miskách, ktoré zviera nemôže prevrhnuť. Vo vyspelejších chovoch sa kŕmenie zabezpečuje prostredníctvom násypných krmítok a fľaškových napájačiek umožňujúcich hygienické uskladnenie a konzum krmiva. Výhodou týchto zariadení je aj možnosť presnej kontroly príjmu a zásoby krmiva. Pri kŕmení objemovým krmivom je potrebné umiestniť do vnútra

klietky jasle. Predkladanie sena alebo čerstvej zelenej hmoty na podlahu klietky je nehygienické a zvyšuje straty krmiva.“[12]

Kúsok nad králikárňami, v lese, je umiestnený kompost, kde sa bude odvážať hnojivo z králikov. „Samica králika vrátane mláďat vyprodukuje ročne okolo 1 m³ hnoja pozostávajúceho z tuhých exkrementov, moču, častí krmiva a podstielky. Správnym uskladnením tohto materiálu možno získať vysoko hodnotný hnoj vhodný na mnohostranné použitie v záhradkárstve.“ [12]

Obr.22. Navrhovaná králikáreň, vizualizácia

5.2.12 Vtáčie krmítka

Mosty spájajú brehy riek, skracujú vzdialenosti, sú symbolom priateľstva, zblíženia, puta. Pri navrhovaní vtáčích krmítok som sa preto inšpirovala týmito stavbami. Pre priblíženie sveta zvierat deťom z domova som vytvorila vtáčie krmítka na základe stavieb mostov. Deti v domove sa starostlivosťou o prírodu a zvieratá v nej učia novým znalostiam. V obrazovej prílohe sú návrhy jednoduchých vtáčích krmítok vychádzajúcich z tvarových charakteristík svetoznámych mostov. Inšpirovala som sa mostom Golden Gate a jeho oceľovou konštrukciou z lanami a vytvorila som sklápacie krmítko. Zo stavby mostu Millau vo Francúzsku som navrhla stojacie krmítko, plochu na kŕmenie a napájanie vtáctva. Historická stavba mostu Pont du Gard bola východiskom ďalšieho krmítka na zavesenie. V návrhoch som sa zo zvolených mostov inšpiroval ako tvarom tak aj farebnosťou týchto známych stavieb. Krmítka sú jednoduché, vyhotovené z dreva a OSB dosiek, vhodné na umiestnenie v ktorejkoľvek časti záhrady domova.

Obr.23. Návrh krmítka, - „Golden Gate“

Obr.24. Návrh krmítka - „Millau“

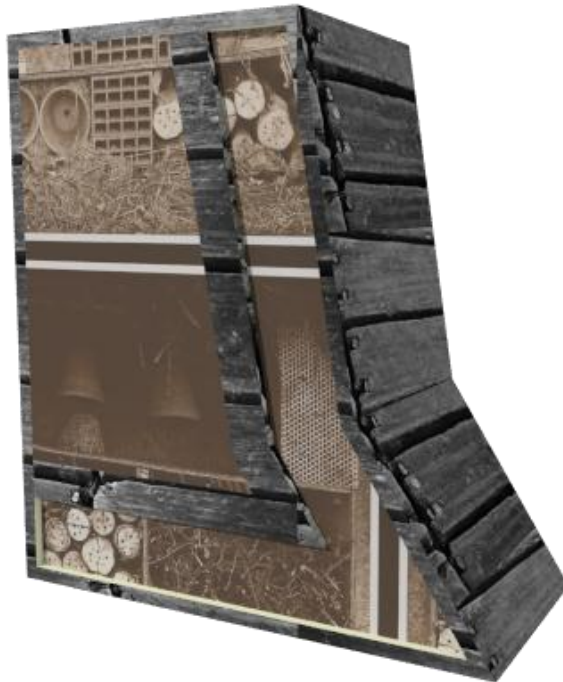
Obr.25. Návrh krmítka - „Pont du Gard“

5.2.13 Domčeky pre hmyz

Ďalším prvkom vedúcim k poznávaniu zvierat z okolia záhrady je domček pre hmyz a ježkov. Priláka do záhrady užitočný hmyz a hravou formou deti spoznávajú život hmyzu, lienok, ježkov poprípadе žiab. Objekt bude umiestnený v lese, ktorý je na južnej strane súčasťou záhrady, priláka sem teda množstvo druhov a stane sa útočiskom pre hmyz z okolia. Ako v prípade vtáčích krmítok aj tu som sa inšpirovala stavbou mostu Erasmusburg v Rotterdame.

Obr.26. Domček pre hmyz

Obr.27. Navrhovaný domček pre hmyz "Erasmusburg" - vizualizácia

5.2.14 Chodníky

V záhrade som vytvorila systém širokých prístupových chodníkov, ktoré záhradu prepoja a zjednotia. Sú tvorené stupňami z drevených trámov, aby sa po nich ľahšie kráčalo, sú v nich zakomponované väčšie šľapáky, ktoré plynulo vyrovnávajú výškové rozdiely v záhrade. Na spevnenie som navrhla vysadiť plochu medzi jednotlivými šľapákmi machom. Na požadované miesto sa zasadí malá plocha machu, ktorá sa rýchlo rozrastie do finálneho tvaru.

Takto je vytvorený prístup k trampolíne, skalke a ku králikom. Od králikov sa prirodzene napája ku chodníku pozdĺž osy záhrady. Tento chodník nie je materiálovo oddelený od ostatnej časti záhrady, je tvorený systémom drevených lavičiek. Nachádza sa medzi výsadbou ovocných stromov.

Nášľapné stupne vedúce k skalke na vrchnej (južnej) časti záhrady slúžia aj ako plocha na relax, alebo slnenie. Táto plocha je najslnečnejšia v záhrade, nie je až tak tienená lesom ako prevažná časť riešenej záhrady.

5.2.15 Zeleň v záhrade

V záhrade nie je núdza o ovocné stromčeky a pri zbere úrody asistujú aj deti. Na uľahčenie zberu a uskladnenie ovocia môže slúžiť drevená debnička. Ďalšie úkony z ovocím ako je čistenie, krájanie, sušenie sa môžu realizovať v tienenom prostredí altánku, kde si ovocie prenesú, pomocou jednotlivých zásuvných debničiek. Tým sa funkčne prepojí altánok s celou záhradou.

Obr.28. Zásuvná debnička na zber ovocia

Na pozemku sa nachádzajú spílené kmene stromov, pre estetickéjšie využitie sa do nich umiestni kvetináč z výsadbou kvetín. Kvetináč bude zapustený v kmeni a v prípade manipulácie sa ľahko vyberie.

Obr.29. Kvetináče v kmeňoch stromov

Na zábradlí pri altánku ako aj na zábradlí terasy som navrhla umiestniť závesné kvetináče. Farebne si ich môžu deti rozdeliť a mať na starosti danú rastlinku.

Obr.30. Závesné kvetináče

„Farebné spestrenie balkónov a zábradlí. Kovové kvetináče v červenej, zelenej a bielej farbe stačí zavesiť za háky na zábradlie a môžete sa tešiť z krásy byliniek alebo kvetín, ktoré do nich umiestnite.“[12]

Vo vrchnej časti záhrady, na južnej strane, je svah prudký a susedí z vedľajším pozemkom. Toto miesto som navrhla spevniť pomocou vysadenia skalky. „Mäkké rastliny poskytujú ideálny kontrast z tvrdým kameňom, čím sa vytvorí harmónia extrémov.“ [15/Str.127]

ZÁVER

Pri riešení tejto práce som sa snažila vytvoriť príjemné miesto pre obyvateľov Det-ského domova Lazy V. V chodbe aj záhrade som navrhovala miesto pre množstvo voľno časových aktivít a záujmových činností. Celá práca na projekte bola pre mňa veľmi prí-nosná a zaujímavá, keďže sa jednalo o konkrétny objekt. Počas tvorby návrhu som sa stret-la s deťmi a to mi dodalo množstvo energie a nápadov k práci. Celý personál domova, deti ako aj celé miesto má obrovskú pozitívnu energiu, ktorá osloví snád' každého hneď pri vstupe do domova. Mojim návrhom som sa pokúsila vnieť praktické využitie chodby aj záhrady, ktorá poskytuje obrovský priestor pre príjemné chvíle v blízkosti lesa.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

INTERNET:

- [1]<http://www.ddskolyzlin.cz/o-nas/charakteristika-instituce/>
- [2]<http://www.chovkralikov.sk/> Autor textu: RNDr. Ján Rafay, CSc.
- [3]<http://www.ddskolyzlin.cz/detsky-domov/>
- [4][http://sk.wikipedia.org/wiki/Du%C5%A1evn%C3%A1_zaostal%C5%A5_%E2%80%93%93_ment%C3%A1lna_retard%C3%A1cia_\(MKCH-10\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Du%C5%A1evn%C3%A1_zaostal%C5%A5_%E2%80%93%93_ment%C3%A1lna_retard%C3%A1cia_(MKCH-10))
- [5] http://sk.wikipedia.org/wiki/%C5%A0peci%C3%A1lna_pedagogika
- [6]http://www.zpmpvsr.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=138&Itemid=177
- [7] <http://www.popron.cz/dlazdicovy-system-12-dilu/s-612746/>
- [8] <http://www.markyzy-pergoly.cz/pohyblive-pergoly>
- [9]<http://www.abcreklama.sk/news.php?sel=1&id=988>
- [10]<http://mojdom.zoznam.sk/cl/10132/1286860/Drevo-ako-stavebny-material-a-vplyv-vonkajsieho-prostredia>
- [11]<http://www.trampolina.sk>
- [12]<http://www.popron.cz/zavesne-kvetinace-3-ks/s-607798/>
- [13]<http://canisterapia.meu.zoznam.sk/>
- [14]<http://www.philips.sk/c/vyberte-typ-svojho-svietidla/ledino-690848716/prd/?jsessionid=9347F8177E57F899E8F5003A45F6BF8C.app102-drp3>

LITERATÚRA:

- [15] BROWN, Simon. Feng shui pro šťastný domov. Praha: OTTOVO NAKLADATELSTVÍ, s.r.o., 2002. ISBN 80-7181-693-0

NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb. Consultinvest international, 2000.

ISBN 80-191486-6-6

PERIODIKÁ:

Záhradkár. Ročník XLVI. Číslo 3/2010. Bratislava: Spoločnosť 7 PLUS, s.r.o.

ISSN 0862-5565

Záhradkár. Ročník XLVI. Číslo 7/2010. Bratislava: Spoločnosť 7 PLUS, s.r.o.

ISSN 0862-5565

ZOZNAM OBRÁZKOV

- Obr.1. http://www.cuzk.cz/katastralni_mapa
- Obr.2-4 <http://www.ddskolyzlin.cz/o-nas/charakteristika-institute/>
- Obr.5-9 Vlastný archív, fotografia
- Obr.10. Vlastná tvorba (pomocou programu SketchUp7)
- Obr.11. <http://zahradnyraj.sk/obchod/kvetinac-catania-flex/?shop=5&menu=15&item=335&id=335>
- Obr.12. <http://www.philips.sk/c/vyberte-typ-svojho-svietidla/ledino-690848716/prd/?jsessionid=9347F8177E57F899E8F5003A45F6BF8C.app102-drp3>
- Obr.13. <http://www.popron.cz/dlazdicovy-system-12-dilu/s-612746/>
- Obr.14. Vlastná tvorba (pomocou programu SketchUp7)
- Obr.15. <http://yardandgardenrescue.com/wp-content/uploads/2010/02/wooden-backless-bench.jpg>
- Obr.16.-18. Vlastná tvorba (pomocou programu SketchUp7)
- Obr.19. <http://mojdom.zoznam.sk/gl/119547/1033444/Drevo-ako-stavebny-material-a-vplyv-vonkajsieho-prostredia>
- Obr.20. Vlastný archív, fotografia doplnená vizualizáciou
- Obr.21. http://www.bigactivities.com/ctd/easter/baby_chicks/baby_chick5.php
- Obr.22.-25. Vlastná tvorba (pomocou programu SketchUp7)
- Obr.26. <http://www.wildforms.co.uk/pollinating-bee-log.html>
- Obr.27. Vlastná tvorba (pomocou programu SketchUp7)
- Obr.28. <http://homeklondike.com/wp-content/uploads/2011/03/1-garden-storage-ideas-apple-rack.jpg>
- Obr.29. Vlastný archív, fotografia+ zakres (pomocou programu Photo Expres)
- Obr.30. <http://www.popron.cz/zavesne-kvetinace-3-ks/s-607798/>